

بهسازی و نوسازی معماری بافتهای شهری با رویکرد نگرش و حفظ هویت

شهری

بابک خشکبار صدیق^۱

۱- کارشناس ارشد معماری، دانشگاه آزاد تبریز، تهران خ بهشتی خ سرافراز خ ۱۲ پلاک ۱۴ واحد ۶، b.k.seddigh@gmail.com

چکیده

در حال حاضر یکی از اصلی ترین دغدغه های معماری و شهرسازی معاصر توجه به بافتهای شهری تاریخی و نوسازی و بهسازی آنها میباشد، کشورمان نیز از این قاعده مستثنی نبوده بلکه با قرار گرفتن در بستر اسلامی لزوم توجه و تدقیق بیش از پیش در آن مشهود است. حال آنکه این امر بدون بررسی و تجزیه و تحلیل مفاهیم هویتی معماری و شهرسازی و همچنین ملحوظ نمودن معماری اسلامی و مبانی فکری و عقیدتی و سیر در تاریخ مربوطه و همچنین بهره گیری از تجارب کشورهای مختلف در زمینه های بهسازی و نوسازی، دور از ذهن و ناشدنی مینماید. در این مقاله سعی گردیده است در سه بخش به این مهم پرداخته شود، بخش اول به ارائه مباحث هویت شهری اعم از تعاریف قابل ارائه و فرآیند اجتماعی - فضایی و مکانی آن و همچنین هویت شهرهای معاصر و راهبردهای توانمندسازی آن پرداخته است، در بخش دوم خلاصه ای از دیدگاههای معماری اسلامی در عصر حال مرور گردیده و در بخش سوم به ضروریات نوسازی، نظریات و دیدگاههای موجود و همچنین تجارب دیگر کشورها در این زمینه اشاره گردیده است.

واژه های کلیدی: هویت شهری، معماری اسلامی، نوسازی شهری

۱- تحلیلهایی از هویت شهری

۱-۱- هویت شهرها

هویت شهرها در گسترده زمانی به مفهوم انتزاعی جان می بخشد که ناظر بر هیچ شهر مشخصی نیست و آن هویت شهری است.

۱- هویت شهری مقوله ای کالبدی است

۲- هویت شهری ناشی از شکل کلی و فرم شهر است.

۳- هویت شهری چیزی جز خاطره جمعی افراد ساکن یک شهر نیست و شهر بدون خاطره فاقد هویت است.

۴- هویت شهری نه مقوله ای مادی یا بصری بلکه معنوی و احساسی است.

۵- آنچه هویت شهری را پدید می آورد هماهنگی اجزاء و عناصر شهری است که کلیتی هماهنگ پدید می آورند.

۶- هویت شهری از مقوله های زیباشناسانه است. شهر با هویت، شهری با مناظر و مزایای زیباست.